

2020/2216(INI)

30.3.2021

NUOMONĖ

Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto

pateikta Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetui

Europos skaitmeninės ateities kūrimas: kliūčių bendrajai skaitmeninei rinkai šalinimas ir dirbtinio intelekto (DI) naudojimo gerinimas siekiant naudoti vartotojams ES
(2020/2216(INI))

Nuomonės referentė: Maria da Graça Carvalho

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas ragina atsakingą Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi panaudojant visas galimybes, kurias suteikia moterų skaitmeniniai įgūdžiai, gali būti labai prisidedama prie Europos ekonomikos skatinimo, visų pirma dėl to, kad Europoje yra apie 1 mln. laisvų darbo vietų skaitmeninių technologijų specialistams, 70 proc. įmonių atideda investicijas, nes nesuranda tinkamų skaitmeninių įgūdžių turinčių žmonių¹, o kalbant apie kai kurių kategorijų darbo vietas, daugiau kaip 90 proc. atvejų atitinkamam darbui atlikti reikia turėti specialių skaitmeninių įgūdžių²;
1. primena, kad moterims informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sektoriuje nepakankamai atstovaujama ir kad skaitmeninių technologijų srityje esama skaitmeninės lyčių atskirties, dėl kurios moterys atsiduria nepalankioje padėtyje; be to, primena, kad moterys sudaro 36 proc. gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos absolventų, 30 proc. technologijų darbuotojų, įskaitant 22 proc. dirbtinio intelekto (DI) srities darbuotojų, ir 17 proc.³ IRT specialistų Europoje, taip pat primena, kad prognozuojamas postūmis ES ekonomikai siektų 16 mlrd. EUR⁴ per metus, jei skaitmeniniame sektoriuje nebūtų trukdoma įsidarbinti tokiai pačiai moterų, baigusių technologijų srities studijas, daliai, kokia yra vyrų atveju, be to primena, kad siekiant kovoti su lyčių stereotipais, kurie daro didelę įtaką studijų ir karjeros pasirinkimui, ir lyčių šališkumui DI ir gaminių srityje, kuris pasireiškia projektuojant, įvedant duomenis ir naudojant DI sistemas, lyčių lygybės skatinimas bendrojoje skaitmeninėje rinkoje padės sumažinti skaitmeninę lyčių atskirtį;
2. atkreipia dėmesį į tai, kad 30 proc. verslininkų ES yra moterys, tačiau jos gauna tik 2 proc. viso skiriamo nebankinio finansavimo⁵, todėl joms sunkiau dalyvauti skaitmeninėje ekonomikoje;
3. primena, kad IRT sektorius yra tas sektorius, kuriame įmonių valdybų, kurių nariai yra tik vyrai, procentinė dalis yra didžiausia, taip pat palankiai vertina Komisijos ketinimą skatinti priimti 2012 m. pasiūlymą dėl direktyvos dėl biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir atitinkamų priemonių (Direktyva dėl moterų įmonių valdybose);
4. pabrėžia, kad iš Pagrindinių teisių agentūros apklausos dėl smurto prieš moteris matyti, kad tose vietose, kuriose vykdoma švietimo veikla gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityse, įskaitant mokyklas, universitetus ir darbo vietas, pranešama apie didelį seksualinio priekabiavimo atvejų skaičių, o tai dar labiau trukdo

¹ 2020 m. birželio 17 d. Komisijos ataskaita dėl demografinių pokyčių poveikio (COM(2020)0241).

² 2020 m. liepos 1 d. Komisijos komunikatas „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ (COM(2020)0274).

³ 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatas „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152).

⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/women-digital-0>

⁵ Fackelmann, S., De Concini, A. „Moterų verslininkų finansavimas: kaip skatinti augimą“ (angl. *Funding women entrepreneurs: How to empower growth*), Europos Komisijai ir Europos investicijų bankui Inovacijų finansavimo konsultacinių paslaugų tarnybos parengtas tyrimas, 2020 m. birželio 29 d.

moterims dalyvauti šiame sektoriuje;

5. pabrėžia, kad lyčių lygybė yra vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos principų ir turėtų atsispindėti visose ES politikos srityse; ragina pripažinti esminį moterų vaidmenį siekiant Europos skaitmeninės strategijos tikslų, atitinkančių lyčių lygybės tikslus; primena, kad moterų dalyvavimas skaitmeninėje ekonomikoje yra labai svarbus formuojant klestinčią skaitmeninę visuomenę ir skatinant ES skaitmeninę vidaus rinką; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti lyčių aspekto integravimą ir plėtoti skaitmeninio švietimo rodiklius visais lygmenimis, bendrosios skaitmeninės rinkos strategijoje ir DI pramonėje, taip pat didinti moterų informuotumą apie mokymą ir pozicijas, susijusias su skaitmenine ekonomika, ir jų teikiamomis galimybėmis;
6. ragina Komisiją toliau spręsti lyčių nelygybės problemą taikant daugiapakopę strategiją IRT sektoriuje ir nustatyti politikos priemones, skirtas visapusiškai įvertinti priežastis ir veiksnius, kurie daro įtaką tokiems reiškiniams kaip lyčių stereotipai, diskriminacija arba tinkamos darbo ir mokymosi aplinkos kūrimas, didinti moterų dalyvavimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos bei DI veikloje, taip pat remti priemones visais švietimo ir užimtumo lygmenimis skaitmeniniame sektoriuje, visų pirma kuriant mentorystės programas, kuriose nuo ankstyvo amžiaus moterys atlieka sektinų pavyzdžių vaidmenį, remiant mokymąsi visą gyvenimą, mokymą ir programas, skirtas tobulinti jų skaitmeninius įgūdžius, ypatingą dėmesį skiriant pagyvenusioms moterims, palengvinant prieigą prie paslaugų, suteikiant galimybę pasinaudoti mokslinių tyrimų finansavimu, priemonėmis ir nuotoliniu darbu, ypač tam tikrose kaimo vietovėse, kur COVID-19 pandemija išryškino prieigos prie interneto, skaitmeninių technologijų ir infrastruktūros trūkumus; ragina rengiant politiką ir teisės aktus atsižvelgti į DI lyčių aspektu ir prireikus pritaikyti galiojančius teisės aktus, įskaitant ES programas;
7. ragina Komisiją ir valstybes nares didinti moterų verslininkų finansavimo galimybes, kad jos turėtų lygias galimybes konkuruoti bendrojoje skaitmeninėje rinkoje, įgyvendinant politiką, kuria būtų siekiama panaudoti ir remti moterų verslumo potencialą, taip pat plėsti Europos verslo angelų tinklą ir Europos verslininkų mentorių tinklą; ragina Komisiją užtikrinti visapusišką ministrų lygmeniu pasirašytos Įsipareigojimų deklaracijos dėl moterų skaitmeniniame pasaulyje įgyvendinimą;
8. ragina Komisiją padėti valstybėms narėms imtis būtinų veiksmų norint užtikrinti, kad moterys galėtų pasinaudoti nuotolinio darbo teikiamomis galimybėmis leidžiant joms dirbti namuose ir pasiekti veiksmingą apmokamo darbo ir priežiūros pareigų pusiausvyrą, šiuo tikslu garantuojant veiksmingą Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyvos⁶ įgyvendinimą, kad būtų pasirūpinta vienodesniu priežiūros pareigų paskirstymu šeimose, taip pat užtikrinant, kad moterys turėtų prieigą prie būtinos socialinės apsaugos sistemos ir vaikų priežiūros paslaugų; ragina įvertinti nuotolinio darbo poveikį, ypač dėl darbo valandų, socialinės izoliacijos, darbo ir asmeninio gyvenimo atskyrimo ir psichologinio spaudimo;
9. prašo, kad, kiek tai susiję su užimtumo srities priemonėmis, Taryba nebeblokuotų Direktyvos dėl moterų įmonių valdybose ir ją priimtų; primygtinai ragina valstybes

---

⁶ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrėtojų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES (OL L 188, 2019 7 12, p. 79).

nares visiškai perkelti į nacionalinę teisę ir įgyvendinti Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyvą; ragina Komisiją ir valstybes nares mažinti lyčių atskirtį skaitmeninėje ekonomikoje pasitelkiant tikslines priemones, įskaitant Europos Sąjungos fondus, skirtus moterų vadovaujamiems projektams skaitmeniniame sektoriuje finansuoti, skatinant nustatyti minimalų moterų tyrėjų, dalyvaujančių IRT projektuose, skaičių, rengiant žmogiškųjų išteklių departamentams skirtus mokymo kursus apie nesąmoningą lyties požiūriu diskriminacinį šališkumą, skatinant lyčių pusiausvyrą įdarbinant, patvirtinant viešųjų pirkimų politiką ir (arba) gaires, pagal kurias IRT paslaugos būtų perkamos iš paslaugų teikėjų, kurie savo įmonėse ir valdybose taiko lyčių pusiausvyros principus, ir sudarant palankesnes sąlygas teikti ES finansavimą įmonėms, atsižvelgiančioms į lyčių lygybės kriterijus;

10. tvirtai remia Komisijos iniciatyvas didinti informuotumą apie skaitmenines galimybes, pvz., iniciatyvą „Nėra moterų – nėra grupės“, ES programavimo savaitę, skaitmeninių įgūdžių ir užimtumo koalicijas, ES apdovanojimą moterims novatorėms, iniciatyvas visos Europos mastu „#SaferInternet4EU“ ir Europos įgūdžių darbotvarkę ir mokymosi visą gyvenimą perspektyvas;
11. mano, kad, siekiant tikslo skatinti lyčių lygybę, DI gali labai prisidėti prie pastangų įveikti diskriminaciją dėl lyties ir spręsti problemas, su kuriomis susiduria moterys, jei būtų sukurta tinkama teisinė ir etikos sistema, pašalintas sąmoningas ir nesąmoningas šališkumas ir laikomasi lyčių lygybės principų; pabrėžia, kad DI sektoriaus kūrėjų ir inžinierių komandose trūksta įvairovės ir kad kuriant produktus, dirbtinio intelekto standartus, algoritmus ir taikomas programas svarbu naudoti pagal lytį suskirstytus duomenis; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad DI būtų plėtojamas paisant lygybės ir ją skatinant; ragina atitinkamus veikėjus stengtis užkirsti kelią lyčių ir kultūriniam šališkumui bei stereotipams, rengti mokymus darbdaviams, darbuotojams ir mokytojams ir skatinti moterų ir įvairių pagrindinių visuomenės veikėjų grupių dalyvavimą kuriant, plėtojant ir įgyvendinant algoritmus, mašinų mokymąsi, natūralios kalbos apdorojimą ir DI prietaikas;
12. ragina Komisiją parengti reglamentavimo sistemą, kuria būtų siekiama kovoti su šališkumu, nepagrįsta diskriminacija ir nelygybe didelės rizikos DI sistemose, įskaitant biometrines sistemas; ragina užtikrinti didesnę įvairovę taikant tarpsektorinį požiūrį ir lyčių pusiausvyros tarp DI kūrėjų principą, taip pat pasirūpinti, kad DI kūrėjai būtų pakankamai apmokyti ir kvalifikuoti, kiek tai susiję su skaidrumu, kova su diskriminacija, lyčių stereotipais ir šališkumu rasinės ir etninės kilmės bei kultūrų aspektais;
13. reiškia susirūpinimą, kad besiformuojančiose skaitmeninėse rinkose dėl lyčių nelygybės skaitmeninių įgūdžių srityje moterys yra nepalankioje padėtyje; pabrėžia, kad svarbu suteikti daugiau galių vartotojams, ypač moterims, vykdant pagrindinių IRT įgūdžių mokymus ir rengiant informuotumo didinimo kampanijas, kad jos galėtų visapusiškai pasinaudoti bendrosios skaitmeninės rinkos teikiamais privalumais;
14. atkreipia dėmesį į tai, kad dėl struktūrinio šališkumo lyčių atžvilgiu akademinėje bendruomenėje, mokslinių tyrimų srityje ir skaitmeninio sektoriaus įmonėse stabdoma moterų karjera ir ribojamos jų karjeros galimybės, o tai lemia nepakankamą moterų dalyvavimą skaitmeninėje ekonomikoje; ragina Komisiją užtikrinti, kad finansavimo skyrimo, paraiškų teikimo ir sprendimų priėmimo procesų metu būtų kuo labiau

kovojama su tokiu šališkumu, taip pat ragina Komisiją skirti didesnę finansavimą akademikams, mokslininkams ir verslininkams remti;

15. atkreipia dėmesį į tai, kad aukšto lygio gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sričių įgūdžiai yra itin svarbūs inovacijų procesui pažangiausiose IRT srityse, tokiose kaip DI ar kibernetinis saugumas, todėl jie bus vis svarbesni norint ateityje užtikrinti Europos Sąjungos konkurencingumą pasaulio rinkose;
16. ragina ypatingą dėmesį skirti moterų ir mergaičių, kaip persekiojimo objektų, poreikiams ir didėjančiam kibernetinių nusikaltimų skaičiui bei smurtui skaitmeniniame pasaulyje, nes dėl to moterys ir mergaitės taip pat atgrasomos nuo įtraukaus dalyvavimo skaitmeninėse rinkose, ir prašo, kad Komisijos pasiūlyme dėl skaitmeninių paslaugų akto (COM(2020)0825) būtų sprendžiami šie klausimai; ragina rengti kampanijas, kuriomis būtų siekiama didinti moterų informuotumą ir gerinti jų žinias apie tai, kaip apsisaugoti internete, kad būtų kovojama su smurtu dėl lyties ir lyčių stereotipais; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares parengti mokymo priemones, skirtas skaitmeninėms paslaugoms ir DI pramonei, pripažinti darbuotojų teisę atsijungti ir glaudžiai bendradarbiauti su moterų pilietinės visuomenės organizacijomis ir jas įtraukti, siekiant geriau reaguoti į susirūpinimą keliančius klausimus, kylančius kasdieniame moterų ir mergaičių gyvenime, ir juos mažinti rengiant ir įgyvendinant vartotojų ir viešųjų technologijų politiką, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamoms grupėms, pvz., mažumoms priklausančioms moterims ir mergaitėms;
17. ragina Komisiją naudotis skaitmenine darbotvarka ir bendrosios skaitmeninės rinkos strategija ir geriau jas įgyvendinti, siekiant panaikinti didelę lyčių nelygybę IRT sektoriuje ir skatinti visapusiškai įtraukti moteris į šį sektorių, ypač kiek tai sietina su techninėmis ir telekomunikacijų srities profesijomis, taip pat skatinti moterų ir mergaičių švietimą ir mokymą IRT ir kitų gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykų srityje;
18. mano, kad siekiant lyčių lygybės projektuojant, kuriant ir parduodant bei naudojant skaitmenines paslaugas ir DI grindžiamus vartojimo produktus, taikomas programas ir internetines platformas labai svarbu mokyklose ir darbo vietose sukurti visapusišką švietimą ir kad jose būtų pripažįstamas bei panaikinamas lyčių šališkumas jų pačių elgsenoje ir darbe;
19. ragina Komisiją ir valstybes nares pripažinti priekabiavimo prie pavienių moterų verslininkų internete problemą ir imtis veiksmų šiai problemai spręsti.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	25.3.2021
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 28 -: 2 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Simona Baldassarre, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Margarita de la Pisa Carrión, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Karen Melchior, Andželika Anna Możdżanowska, Maria Noichl, Sandra Pereira, Pina Picierno, Sirpa Pietikäinen, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Sylwia Spurek, Jessica Stegrud, Isabella Tovaglieri, Ernest Urtasun, Hilde Vautmans, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Marco Zullo
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Aušra Maldeikienė, Irène Tolleret

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

28	+
ECR	Andželika Anna Mozdżanowska
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Arba Kokalari, Aušra Maldeikienė, Sirpa Pietikäinen, Christine Schneider, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Renew	Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Irène Tolleret, Hilde Vautmans, Marco Zullo
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
The Left	Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Ernest Urtasun

2	-
ID	Simona Baldassarre, Isabella Tovaglieri

4	0
ECR	Jessica Stegrud, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Annika Bruna
The Left	Sandra Pereira

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė